

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

5404 *Reial decret llei 2/2025, de 18 de març, pel qual s'aproven mesures urgents per garantir l'interès superior de la infància i l'adolescència davant situacions de contingències migratòries extraordinàries.*

I

En els últims anys s'ha produït una intensificació de la immigració procedent del continent africà a la Unió Europea, amb especial afectació a les fronteres del sud de la Unió Europea i, per consegüent, a les espanyoles.

En el si de la Unió Europea, s'ha aconseguit sota la recent Presidència espanyola l'adopció d'un nou Pacte sobre migració i asil en el qual destaquen les mesures per millorar la ubicació dels grups més vulnerables entre els diversos estats de la Unió Europea, i establir mecanismes obligatoris d'ajuda recíproca entre ells, així com certes obligacions d'acollida i ubicació.

Dins de les nostres fronteres, i pel que fa a l'impacte desigual del fenomen migratori, mereix una referència especial la situació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades. En els últims vuit anys, el seu nombre ha crescut a Espanya en un 221,4 per cent. Tot això suscita una reivindicació política dels territoris més afectats en relació amb la ubicació d'aquestes persones entre les diverses comunitats i ciutats autònomes, a fi d'assegurar-ne l'atenció adequada des de les perspectives social, sanitària, educativa i d'habitatge, entre d'altres.

Per tot això, en particular en relació amb les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, s'han adoptat successius acords en el si de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència, de manera que, el 2022, el 2023 i el 2024, s'ha acordat i produït efectivament el trasllat d'un total de 574 persones menors d'edat estrangeres no acompanyades procedents de Canàries i Ceuta.

II

En el marc de la col·laboració i cooperació administrativa que caracteritza un Estat compost, els diferents nivells territorials han d'exercir les seves competències de conformitat amb l'interès superior del menor.

A aquest efecte, l'Estat té competències en matèria de «Nacionalitat, immigració, emigració, estrangeria i dret d'asil» (ex article 149.1.2a de la Constitució espanyola), la qual cosa implica el seu degut exercici prenent les decisions i mesures més favorables envers les persones menors d'edat. Això és perquè l'obligació que la política migratòria respecti la integració social dels migrants i els seus drets segons l'article 2 bis de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (LOEx), encara és més clara i contundent quan es tracta de persones menors d'edat. En aquest sentit, cal esmentar el que disposa l'article 10.3 de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil (LOPJM), que estableix que les persones menors d'edat estrangeres que estiguin a Espanya tenen dret a l'educació, l'assistència sanitària i els serveis i les prestacions socials bàsiques, en les mateixes condicions que les persones menors d'edat espanyoles.

En aquest sentit, el Tribunal Constitucional ha subratllat la competència exclusiva de l'Estat en matèria d'immigració i estrangeria (STC 31/2010, de 28 de juny, FJ 83), i ha indicat també, en l'STC 87/2017, de 4 de juliol, FJ 4, que aquesta competència té dos vessants fonamentals.

D'una banda, la determinació, com a qüestió més primordial del règim jurídic de l'estranger a Espanya, dels drets que, tot i que corresponen, en principi, als espanyols, s'han d'estendre als ciutadans d'altres nacionalitats radicats al nostre país. Es configura així un «estatut de l'estranger» que no es limita a fixar unes condicions bàsiques d'igualtat entre tots els estrangers radicats en el territori de l'Estat, sinó que persegueix l'objectiu de fixar les condicions d'igualtat entre estrangers i espanyols en la titularitat dels drets constitucionals.

D'altra banda, s'atribueix a l'Estat la capacitat de determinar els drets que corresponen als estrangers en la seva condició de tals. És a dir, els drets que els correspondrien com a conseqüència de la posició específica i particular en què es troba el ciutadà estranger amb vista a la seva integració en la societat espanyola; però no com a perceptor d'altres polítiques públiques que atenen la seva situació de necessitat social.

Ara bé, malgrat les referides competències exclusives de l'Estat, el Tribunal Constitucional també ha destacat que aquestes s'han de cohonestar amb els títols que tinguin les comunitats i ciutats autònomes de caràcter sectorial i incidència en la població migratòria, com ara els serveis socials, la sanitat, l'educació o l'habitatge, que, en definitiva, es projecten i beneficien la població immigrant. Aquestes competències poden ser assumides i exercides per les comunitats i ciutats autònomes «al servei de la integració dels immigrants» (STC 31/2010, FJ 83). A totes elles s'han d'afegir les competències autonòmiques en matèria de protecció de les persones menors d'edat.

III

Les disset comunitats autònomes, així com les ciutats de Ceuta i Melilla, han assumit amb caràcter exclusiu les competències en matèria d'infància i de serveis socials, bé a l'empara de la seva competència en matèria d'assistència social (en la denominació que conté l'article 148.1.20a de la Constitució espanyola), bé sota les seves competències en matèria de protecció de persones menors d'edat. Així, d'elles depèn el conjunt del sistema de protecció i atenció a les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades.

D'altra banda, l'article 172.1 del Codi civil assenyala que quan l'entitat pública a la qual, en el territori respectiu, està encomanada la protecció dels menors constata que una persona menor està en situació de desemparament, té per ministeri de la llei la tutela de la persona menor i ha d'adoptar les mesures de protecció necessàries per a la seva guarda. En aquesta línia, l'article 18.1 de la LOPJM estableix que quan l'entitat pública constati que la persona menor d'edat està en situació de desemparament, ha d'actuar en la forma que preveu l'article 172 i següents del Codi civil, i n'ha d'assumir la tutela segons la llei.

Així mateix, l'article 12.1 de la LOPJM estableix que la protecció de les persones menors d'edat pels poders públics s'ha de fer mitjançant la prevenció, detecció i reparació de situacions de risc, amb l'establiment dels serveis i recursos adequats amb aquesta finalitat, l'exercici de la guarda i, en els casos de declaració de desemparament, l'assumpció de la tutela per ministeri de la llei.

Per tant, al trasllat de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades va indissolublement unit el traspàs de la seva tutela a les administracions públiques dels territoris respectius. Així ho disposa l'article 18.4 de la LOPJM, que estableix que, en cas de trasllat permanent de residència d'una persona menor d'edat subjecta a una mesura de protecció des de la comunitat o ciutat autònoma que la va adoptar a una altra de diferent, correspon a aquesta assumir aquella mesura o adoptar la que sigui procedent en un termini màxim de tres mesos des que aquesta última sigui informada per la primera del trasllat.

Per aquests motius, és necessari regular un protocol amb les actuacions que s'han de dur a terme en ocasió del trasllat de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, a fi d'establir el règim de guarda i tutela en el període transitori que

transcorri des de la seva arribada a territori espanyol fins al seu trasllat a la comunitat o ciutat autònoma de residència definitiva.

IV

La protecció de l'«interès superior del menor» es configura com un principi rector important de l'actuació dels poders públics. Així ho reconeixen els diferents tractats internacionals en la matèria –aplicables al nostre país en virtut del que disposa l'article 10 de la Constitució espanyola–, i és destacable la Convenció dels drets de l'infant, l'article 3.1 de la qual estableix el manament següent: «En totes les mesures relatives als infants que prenguin les institucions públiques o privades de benestar social, els tribunals, les autoritats administratives o els òrgans legislatius, una consideració primordial que s'ha de tenir en compte és l'interès superior de l'infant».

Aquesta obligació es concreta també en la nostra Carta Magna. En efecte, l'article 39.4 de la Constitució espanyola recorda que: «Els infants gaudiran de la protecció prevista en els acords internacionals que vetllen pels seus drets»; previsió que, es recorda, donada la seva ubicació constitucional en el capítol III del títol I, s'acaba erigint en un manament genuí, atès que aquest principi ha d'informar «la legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics» (ex article 53.3 de la Constitució espanyola).

Tot això cristal·litza en la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil, l'article 2 de la qual disposa que «en l'aplicació d'aquesta Llei, ha de prevaler l'interès superior dels menors sobre qualsevol altre interès legítim que es pugui donar». Aquest principi també s'ha concretat en ulteriors normes en la matèria, i és destacable la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència.

En coherència amb el que s'ha indicat, les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades gaudeixen a Espanya dels drets que per a les persones menors d'edat estableixen la legislació espanyola, la Unió Europea i els tractats i convenis internacionals subscrits per Espanya. I les diferents administracions públiques implicades han de vetllar, en definitiva i en tot moment, per l'interès superior del menor, com a principi rector que ha de servir de guia a tota política pública en la matèria.

V

El títol VIII de la nostra Constitució va establir un Estat descentralitzat amb una distribució de competències entre l'Estat, les comunitats i ciutats autònomes i les entitats locals, i així mateix la disposició addicional primera recull l'empara, el respecte i l'actualització dels drets històrics dels territoris forals. Amb l'objecte d'aconseguir una actuació correcta dels diferents subjectes del nostre model territorial, s'han desplegat els principis de col·laboració, cooperació i coordinació entre les diferents entitats que integren el nostre Estat compost.

Com ha destacat l'STC 109/2011, de 22 de juny, en l'FJ 5, «el funcionament adequat de l'Estat autonòmic se sustenta en els principis de cooperació i coordinació entre l'Estat i les comunitats i ciutats autònomes i d'aquestes entre si, a més de l'establiment d'un sistema de relacions presidides per la lleialtat constitucional, principis tots ells que s'han de fer efectius al marge, fins i tot, del règim de distribució competencial».

Encara més, tal com proclama l'STC 217/2016, de 15 de desembre, en l'FJ 3: «El principi de cooperació entre l'Estat i les comunitats autònomes està implícit en el funcionament correcte de l'Estat de les autonomies. Depèn en bona mesura de l'estricta subjecció d'un i altres a les fórmules racionals de cooperació, consulta, participació, coordinació, concertació o acord que preveuen la Constitució i els estatuts d'autonomia (STC 181/1988, de 13 d'octubre, FJ 7). Sobre el principi esmentat hem destacat tant el seu caràcter necessari en un Estat descentralitzat com el nostre, com la seva relació

amb la idea de la voluntarietat, enfront de la vinculació de la coordinació amb la de la imposició o obligatorietat. (STC 86/2014, de 29 de maig, FJ 5, per totes)».

En coherència amb els principis adduïts, la confluència de competències entre les diferents administracions públiques implicades en la gestió de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, unida a l'interès superior del menor, s'ha materialitzat en la necessitat d'aconseguir una cooperació adequada.

És aquest, naturalment, un manament contingut avui a l'article 2 ter de la LOEx, en la mesura que recorda que: «L'Administració General de l'Estat ha de cooperar amb les comunitats autònomes, les ciutats de Ceuta i Melilla i els ajuntaments per assolir les finalitats descrites en el present article, en el marc d'un pla estratègic plurianual que ha d'incloure entre els seus objectius atendre la integració dels menors estrangers no acompanyats. En tot cas, l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes i els ajuntaments han de col·laborar i coordinar les seves accions en aquest àmbit prenent com a referència els seus respectius plans d'integració».

En el si d'aquesta col·laboració, la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència s'erigeix com un òrgan fonamental en la matèria, com també s'entreveu en el seu Reglament d'organització i funcionament intern. Això és perquè, en efecte, ha estat en el seu si on s'han adoptat acords importants entre l'Estat i les comunitats i ciutats autònomes en relació amb la ubicació de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades. Aquests acords s'han adoptat en règim de cooperació, de tal manera que únicament vinculen les comunitats i ciutats autònomes que no s'hi hagin oposat. En aquest sentit, cal fer una referència especial a l'acord de la Conferència Sectorial esmentada de 30 de setembre de 2022, on es va aprovar el «Model de gestió de contingències migratòries per a la infància i adolescència no acompanyada», com a model per abordar les situacions d'emergència en crisis migratòries, basat en la corresponsabilitat, cooperació i solidaritat interterritorial, que permeti la derivació i integració de persones menors estrangeres no acompanyades entre diferents CA. En aplicació d'aquest, en aquesta mateixa sessió es va aprovar el «Pla de resposta davant de la crisi migratòria per a menors migrants 2022-2023».

No obstant això, cal recordar que les competències en matèria d'immigració i estrangeria són exclusives de l'Estat (ex article 149.1.2a de la Constitució espanyola), així com, d'altra banda, les competències exclusives sobre protecció de les persones menors d'edat que tenen les comunitats i ciutats autònomes en els termes exposats prèviament.

Com s'ha pogut advertir, la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència ja ha adoptat acords en aquesta matèria en règim de cooperació. No obstant això, la situació migratòria actual i la prevalença necessària de l'interès superior del menor fan procedent l'adopció de mesures addicionals per part de l'Estat en exercici de les competències en la matèria que s'han exposat anteriorment.

En principi, en situacions que no siguin de contingència migratòria extraordinària, és necessari que les comunitats i ciutats autònomes, en la mesura que siguin competents per a les actuacions d'atenció i integració social de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, donin la conformitat al repartiment, com ja ha passat en els acords de 30 de setembre de 2022, abans esmentats. Ara bé, l'actuació de l'Estat amb base en la seva competència exclusiva en matèria d'immigració, que inclou ex article 2 de la LOEx la planificació, ha d'estar habilitada per establir efectes vinculants per a les comunitats i ciutats autònomes també pel que fa a les seves competències en matèria d'atenció i integració social d'aquestes persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, quan sigui imprescindible la seva redistribució territorial planificada per garantir la protecció de l'interès superior de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, de manera que es possibilitin unes condicions dignes d'atenció i integració social en el marc de situacions de contingència migratòria extraordinària.

Per això, una vegada acreditada l'existència d'aquestes situacions de contingència migratòria extraordinària i la insuficiència dels serveis de les comunitats i ciutats autònomes receptores per garantir la prevalença del principi de l'interès superior del

menor, és procedent que l'Administració General de l'Estat acordi la ubicació territorial i el trasllat de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que correspongui en ponderació de la situació esmentada.

VI

La situació de «necessitat extraordinària i urgent» com a pressupòsit habilitador del reial decret llei (article 86 de la Constitució espanyola), segons la doctrina del Tribunal Constitucional, no constitueix una clàusula o expressió buida de significat dins de la qual el marge d'apreciació política del Govern es mou lliurement sense cap restricció, sinó un vertader límit jurídic a l'actuació mitjançant decrets llei. L'apreciació de la concurrència de la necessitat extraordinària i urgent constitueix un judici polític que correspon efectuar al Govern (titular constitucional de la potestat legislativa d'urgència) i al Congrés (titular de la potestat de convalidar, derogar o tramitar el text com a projecte de llei), i incumbeix al Tribunal Constitucional controlar que aquest judici polític no desbordi els límits del que és manifestament raonable, sense suplantar els òrgans constitucionals que intervenen en l'aprovació i convalidació dels decrets llei (STC 134/2021, FJ 3r, que recorda la doctrina constitucional fixada en les STC 34/2017, 150/2017, 61/2018, entre moltes altres).

Afegeix la doctrina del Tribunal Constitucional que és necessària la presentació explícita i raonada dels motius que ha tingut en compte el Govern en la seva aprovació i que evidencien una situació de necessitat extraordinària i urgent que requereix una resposta normativa amb rang de llei; i l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i les mesures concretes adoptades per subvenir-hi.

L'explicació explícita i raonada d'aquest Reial decret llei es troba en la mateixa situació de contingència migratòria extraordinària de la protecció de l'interès superior de la infància i adolescència migrant no acompanyada, que es caracteritza per la situació d'entrada en gran nombre de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades a Espanya evitant el control d'entrada fronterer. Es tracta d'una situació d'entrada en condicions precàries d'estrangers extracomunitaris indocumentats, cosa que dificulta a priori la comprovació de la seva minoria d'edat, i exigeix en els casos de dubte la tramitació d'un procediment de determinació d'edat amb intervenció del Ministeri Fiscal i amb proves objectives medicoforenses.

Aquesta contingència extraordinària genera una necessitat urgent de protecció de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades per part de totes les administracions competents, que no pot ser atesa únicament pels serveis ordinaris reforçats de la comunitat o ciutat autònoma d'entrada.

La necessitat urgent resideix en la peremptorietat de l'atenció de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, en la prevalença immediata de l'interès superior del menor, i la seva consideració legal de grup especialment vulnerable, i l'objectiu dels poders públics és la plena integració de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en la societat espanyola, mentre romanguin en el territori de l'Estat espanyol.

VII

D'acord amb tot el que s'ha exposat, davant l'acusada afluència d'immigració advertida i en el marc de les competències de l'Estat i de les comunitats i ciutats autònomes, és necessari possibilitar una redistribució de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades dels territoris més saturats cap a altres comunitats i ciutats autònomes, que respongui a una fórmula de solidaritat equitativa, que ponderi l'esforç fet per cada territori en l'atenció a les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades.

Així, aquest Reial decret llei té per objecte introduir un nou article 35 bis en la LOEx, en què es preveu que la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència pugui acordar per unanimitat els requisits per declarar la situació de contingència migratòria

extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada, el Pla de resposta a aquesta situació i els criteris per aplicar aquest Pla, que inclouran, en tot cas, els necessaris per determinar en quins supòsits és procedent que s'ordini el trasllat de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades d'una comunitat o ciutat autònoma a una altra per mitjà de la resolució de la persona que presideixi la Conferència Sectorial, amb la comunicació prèvia i l'acreditació de la contingència esmentada per part de la comunitat o ciutat autònoma afectada. A falta de l'acord unànime esmentat, els requisits per declarar la situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada, el Pla de resposta a aquesta situació i els criteris per aplicar el Pla esmentat s'han de regular de conformitat amb el que disposa la LOEx.

Així, es declararà la situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada a les comunitats o ciutats autònomes que tinguin un sistema de protecció i tutela de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que excedeixi en ocupació tres vegades la seva capacitat ordinària en els termes de la disposició addicional onzena de la LOEx. L'aprovació d'aquesta declaració s'ha de fer en un termini màxim de cinc dies naturals des de la comunicació per part de la comunitat o ciutat autònoma, i s'ha de traslladar al conjunt d'integrants de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència.

Aquesta situació de contingència migratòria extraordinària determina que l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat estableixi quina serà la comunitat o ciutat autònoma a la qual es traslladi per a la seva ubicació la persona menor d'edat estrangera no acompanyada en cada cas en els termes que preveuen els articles 35 ter i 35 quater de la LOEx.

En aquest sentit, s'introdueix un nou article 35 ter, que regula el model de gestió de contingències migratòries extraordinàries per a la infància i adolescència migrant no acompanyada, que conté el conjunt de criteris objectius perquè l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat determini quina serà la ubicació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en les diferents comunitats o ciutats autònomes, així com la regulació del mecanisme de derivació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades a altres comunitats o ciutats autònomes i els criteris per determinar places per comunitat o ciutat autònoma en cas de derivació.

D'aquesta manera, l'article 35 ter estableix, si no hi ha l'acord unànime a què es refereix l'article 35 bis, els criteris objectius perquè l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat determini quina serà la ubicació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en les diferents comunitats i ciutats autònomes.

L'article 35 quater regula el contingut del Pla de resposta solidària davant una situació de contingència migratòria extraordinària, que recull el conjunt d'actuacions que cal dur a terme davant la declaració d'una situació d'aquesta naturalesa, i comprèn les que regula aquest article, així com les que preveuen els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària esmentat i les que estableix el Protocol marc de menors estrangers no acompanyats que preveuen el Reglament de desplegament de la LOEx, així com la resta de normativa aplicable.

L'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat formularà una proposta de trasllat a una altra comunitat o ciutat autònoma, i el trasllat es determinarà mitjançant una resolució, una vegada la persona afectada i la comunitat o ciutat autònoma de destinació hagin estat escoltades i amb coneixement del Ministeri Fiscal, en garantia de l'interès superior del menor i dels drets que li confereix l'ordenament jurídic, i es garantirà així mateix la intervenció del Ministeri Fiscal d'ofici en qualsevol de les actuacions que preveu l'article esmentat. Aquesta resolució serà, així mateix, objecte d'inscripció en el Registre de menors estrangers no acompanyats.

El trasllat a la comunitat o ciutat autònoma de destinació s'ha de produir en el termini de 15 dies naturals a comptar de la inscripció de la persona afectada en el Registre de menors estrangers no acompanyats.

El nou article 35 quinquies regula els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària davant una situació de contingència migratòria extraordinària, que consisteixen en els criteris objectius per determinar la reassignació territorial de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, així com l'assignació de la tutela i custòdia per part dels serveis de protecció de les comunitats o ciutats autònomes en les quals hagin estat redistribuïdes. Aquests criteris, si no hi ha l'acord unànim de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència a què es refereix l'article 35 bis.1, s'han d'adoptar en el si de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència amb caràcter obligatori per a totes les comunitats o ciutats autònomes en exercici de les funcions de coordinació de l'Administració General de l'Estat, en els termes de l'article 151.2.a) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Així mateix, cal destacar que s'addiciona una disposició addicional onzena que regula la capacitat ordinària del sistema de protecció i tutela de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades de cada comunitat o ciutat autònoma si no hi ha l'acord unànim de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència a què es refereix l'article 35 bis.1. A més, la disposició esmentada inclou la creació d'un fons en el Ministeri amb competència en matèria d'infància i joventut per compensar els costos ocasionats per la sobreocupació i/o trasllat de menors estrangers no acompanyats.

Finalment, cal assenyalar que cap dels preceptes que recull aquest Reial decret llei té naturalesa orgànica, motiu pel qual no cal una modificació del que disposa la disposició final quarta de la LOEx, referida als preceptes de la llei que tenen naturalesa orgànica, i aquells que no tenen la naturalesa esmentada de llei orgànica.

La disposició addicional primera preveu que els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària davant la situació de contingència migratòria extraordinària per a la infància i adolescència migrant no acompanyada s'han d'aprovar en el termini màxim de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

La disposició addicional segona estableix que les reubicacions de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que siguin necessàries com a conseqüència de l'aplicació del que preveu aquest Reial decret llei a la data de la seva entrada en vigor s'han de portar a terme dins del termini màxim d'un any a comptar de la data esmentada.

La disposició final primera determina els títols competencials a l'empara dels quals s'aprova aquest Reial decret llei, que són els referits en les regles 1a i 2a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals, i en les matèries d'immigració i estrangeria, respectivament.

La disposició final segona regula una habilitació normativa, que preveu que mitjançant un reial decret es protocol·litzin les actuacions que han de dur a terme les comunitats i ciutats autònomes d'origen i destinació per coordinar la ubicació de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades.

Finalment, la disposició final tercera preveu l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei l'endemà de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

VIII

Aquest Reial decret llei respon als principis de bona regulació que estableix l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, atès que el principi de necessitat ha quedat acreditat gràcies a la justificació i concurrència del pressupòsit habilitador que exigeix l'article 86.1 de la Constitució espanyola perquè el Govern aprovi reials decrets llei, i que ha quedat detallat en apartats anteriors d'aquesta part expositiva.

La protecció de l'interès de les persones menors exigeix un vehicle jurídic eficaç, i el reial decret llei és l'instrument més immediat per garantir-ne la consecució. Igualment, la norma és conforme al principi de proporcionalitat, per tal com es tracta de la regulació mínima i indispensable, com ja s'ha assenyalat, per aconseguir els objectius descrits. De

la mateixa manera, el principi de seguretat jurídica està plenament garantit per tal com la norma respecta i s'insereix coherentment dins del sistema de fonts i amb la resta de l'ordenament jurídic.

Davant la situació de necessitat extraordinària i urgent analitzada, l'aprovació d'un reial decret llei, donat el rang legal exigible de les mesures que s'han d'implementar i davant les alternatives possibles, fan que aquesta norma s'erigeixi com l'opció més adequada i pertinent.

Pel que fa al principi de transparència, si bé la norma està exempta de la realització dels tràmits de consulta pública i audiència i informació pública, tal com estableix l'article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern, els objectius que pretén aquest Reial decret llei estan nítidament explicats tant a la seva part expositiva com en la memòria que l'empara. Igualment, el principi de transparència es materialitza per mitjà de la publicació de la norma en el «Butlletí Oficial de l'Estat» i amb la seva posterior tramesa al Congrés dels Diputats per a la seva convalidació en debat públic.

Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, aquest Reial decret llei assenyala que la norma no imposa noves càrregues administratives per a la ciutadania i empreses i fa un ús adequat dels recursos públics.

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de l'article 149.1, apartats 1a i 2a, de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals, i en les matèries d'immigració i estrangeria, respectivament.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització continguda a l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta del ministre de Política Territorial i Memòria Democràtica; del ministre d'Afers Exteriors, Unió Europea i Cooperació; del ministre de la Presidència, Justícia i Relacions amb les Corts; de la ministra d'Hisenda; del ministre de l'Interior; de la ministra d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions; i de la ministra de Joventut i Infància, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 18 de març de 2025,

DISPOSO:

Article únic. Modificació de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

La Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, queda modificada en els termes següents:

U. S'addiciona un nou article 35 bis amb la redacció següent:

«Article 35 bis. Contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada.

1. La Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència pot adoptar mitjançant un acord per unanimitat tant els requisits per a la declaració de la situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada com el Pla de resposta a aquesta situació, així com finalment els criteris per aplicar aquest Pla, que han d'incloure, en tot cas, els necessaris per determinar en quins supòsits és procedent que s'ordini el trasllat de persones menors estrangeres no acompanyades d'una comunitat o ciutat autònoma a una altra per mitjà d'una resolució de la persona que presideixi la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència, amb la comunicació i acreditació prèvies de la contingència esmentada per part de la comunitat o ciutat autònoma afectada. L'Acord, si s'adopta, ha de ser únic i ha de recollir el conjunt d'aquests elements.

Si no hi ha l'acord unànimе esmentat, els requisits per declarar la situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada, el Pla de resposta a aquesta situació i els criteris per aplicar aquest Pla s'han de regular de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

2. S'ha de declarar la situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada en les comunitats o ciutats autònomes que tinguin un sistema de protecció i tutela de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que excedeixi en ocupació tres vegades la seva capacitat ordinària en els termes de la disposició addicional onzena.

L'aprovació de la declaració esmentada s'ha d'efectuar en un termini màxim de cinc dies naturals des de la comunicació per part de la comunitat o ciutat autònoma afectada, i s'ha de traslladar al conjunt d'integrants de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència.

3. Aquesta situació de contingència migratòria extraordinària determina que l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat estableixi quina ha de ser la comunitat o ciutat autònoma a la qual es traslladi per a la seva ubicació la persona menor d'edat estrangera no acompanyada, en cada cas, en els termes que preveuen els articles 35 ter i 35 quater.»

Dos. S'addiciona un nou article 35 ter amb la redacció següent:

«Article 35 ter. Model de gestió de contingències migratòries extraordinàries per a la infància i l'adolescència migrant no acompanyada.

1. El model de gestió de contingències migratòries extraordinàries per a la infància i l'adolescència migrant no acompanyada ha de contenir:

a) El conjunt de criteris objectius perquè l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat determini quina ha de ser la ubicació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en les diferents comunitats o ciutats autònomes.

b) La regulació del mecanisme de derivació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades a altres comunitats o ciutats autònomes.

c) Els criteris per determinar el nombre de places per comunitat autònoma o ciutat autònoma, per atendre les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en cas de derivació.

2. Si no hi ha l'acord unànimе a què es refereix l'article 35 bis.1, els criteris objectius perquè l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat determini quina ha de ser la ubicació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en les diferents comunitats autònomes, són els següents:

a) Un 50 per cent de les nenes i nens en funció de la població de les comunitats o ciutats autònomes d'acollida segons les dades recollides en l'Estadística contínua de població.

b) Un 13 per cent de les nenes i nens en funció de la renda disponible bruta *per capita* de les llars de les comunitats o ciutats autònomes d'acollida, publicada per l'Institut Nacional d'Estadística.

c) Un 15 per cent en raó inversa a la taxa d'atur segons l'Enquesta de població activa de l'últim quadrimestre de les comunitats o ciutats autònomes d'acollida.

d) Un 6 per cent atenent l'esforç en atenció a persones menors no acompanyades, amb valoració, en sentit invers, de l'esforç de la comunitat o ciutat autònoma en l'atenció a nenes, nens i adolescents acollits en funció dels paràmetres següents: mitjana de nens, nenes i adolescents estrangers no

acompanyats atesos en els últims sis mesos; ràtio de nens, nenes i adolescents estrangers no acompanyats per cada 100.000 habitants de la població de la comunitat o ciutat autònoma.

e) Un 10 per cent en raó inversa al dimensionament estructural del sistema de places d'acollida estimat pel Ministeri de Joventut i Infància, a partir dels acolliments residencials del Butlletí de dades estadístiques de mesures de protecció a la infància i l'adolescència (Butlletí número 26), actualitzats a 19 de febrer de 2025, amb la informació comunicada per comunitats autònomes. Es calcula en funció de la diferència de places existents respecte a la mitjana desitjable de disposar d'una plaça per cada 2.500 habitants.

f) Un 2 per cent en funció de la seva realitat de ciutat fronterera, amb l'establiment d'una ponderació negativa a la ciutat de Melilla del -100% per atendre la seva situació fronterera.

g) Un 2 per cent en funció de la insularitat, amb l'establiment d'una ponderació negativa a les Illes Balears del -100% per atendre la seva situació d'insularitat.

h) Un 2 per cent atenent la dispersió de la població.»

Tres. S'addiciona un nou article 35 quater amb la redacció següent:

«Article 35 quater. *Pla de resposta solidària davant la situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada.*

1. El Pla de resposta solidària davant una situació de contingència migratòria extraordinària per a la protecció de l'interès superior de la infància i l'adolescència migrant no acompanyada (Pla de resposta solidària) ha de recollir el conjunt d'actuacions que s'han de dur a terme davant la declaració d'una situació d'aquesta naturalesa, i ha de comprendre les que regula aquest article, les que preveuen els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària a què es refereix l'article següent, les que estableix el Protocol marc de menors estrangers no acompanyats que preveu el reglament de desplegament d'aquesta Llei (Protocol marc), així com les que estableix la resta de normativa aplicable.

2. Declarada la situació de contingència migratòria extraordinària que recull l'article 35 bis, si es localitza una persona menor estrangera no acompanyada s'han de dur a terme les actuacions que conté el Protocol marc amb les especialitats i els terminis que recull aquest article. Tant si la seva minoria d'edat és indubtable com si es tracta de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades indocumentades la minoria d'edat de les quals no es pot establir amb seguretat, s'ha de fer la seva ressenya immediata o tan aviat com sigui possible, i inscriure-les, si no encara no hi estan inscrites, en el Registre de menors estrangers no acompanyats dins de les vint-i-quatre hores següents des que es faci aquesta ressenya en la qual es reflecteixi la minoria d'edat de la persona estrangera no acompanyada, tant si està acreditada com si no.

3. Mentre es mantingui la situació de contingència migratòria extraordinària que recull l'article 35 bis, la persona estrangera no acompanyada, independentment del fet que la seva minoria d'edat sigui indubtable o no es pugui establir amb seguretat, ha de ser traslladada, en el termini màxim de quinze dies naturals a comptar de la data d'inscripció en el Registre de menors estrangers no acompanyats, a la comunitat o ciutat autònoma de destinació, que ha de ser la que correspongui d'acord amb el que estableix l'article 35 quinquies.

La proposta d'ubicació en una comunitat o ciutat autònoma l'ha d'adoptar l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat de forma simultània a la seva inscripció en el Registre de menors estrangers no acompanyats.

4. La resolució d'ubicació i trasllat a una comunitat o ciutat autònoma concreta per part de l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat s'ha

de dictar dins del termini de quinze dies naturals des de la seva inscripció en el Registre de menors estrangers no acompanyats, dins dels quals la persona menor afectada i la comunitat o ciutat autònoma de destinació han de ser escoltades, i donar-ne coneixement al Ministeri Fiscal en garantia de l'interès superior del menor i dels drets que li confereix l'ordenament jurídic.

Així mateix, es garanteix la intervenció del Ministeri Fiscal quan així ho aprecii d'ofici en qualsevol de les actuacions que preveu aquest article.

En tot cas, la resolució d'ubicació i trasllat esmentada s'ha d'inscriure en el Registre de menors estrangers no acompanyats amb indicació de la comunitat o ciutat autònoma de destinació en la qual s'ubicarà la persona menor estrangera.

5. En el supòsit de la persona menor estrangera no acompanyada indocumentada la minoria d'edat de la qual no es pugui establir amb seguretat al que es refereix l'apartat 2, s'han de practicar a la comunitat o ciutat autònoma de destinació les actuacions de l'expedient de determinació d'edat a què es refereix l'article 35.3, si s'escau, i les restants que siguin procedents segons la normativa aplicable i el Protocol marc.

6. En el que no preveu aquest article s'ha d'aplicar, quant a les actuacions que s'han de dur a terme després de la localització de persones estrangeres no acompanyades que siguin indubtablement menors d'edat, o persones que no portin documentació la minoria d'edat de les quals no es pugui establir amb seguretat, el Protocol marc. Les entitats l'objecte de les quals es refereixi totalment o parcial a l'atenció de persones menors estrangeres no acompanyades, així com les persones que actuïn en la seva representació o enquadrades en la seva activitat de manera habitual, estan obligades a posar en coneixement de l'autoritat corresponent la localització de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades a fi que es pugui procedir en els termes del Protocol marc respecte d'aquestes.

7. En els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària s'han d'incloure les mesures que es considerin necessàries per establir un finançament suficient per al Pla de resposta.

8. S'ha de lliurar a les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades si el seu grau de maduresa ho permet, o si no als seus representants legals, una certificació de les dades que constin en el Registre de menors estrangers no acompanyats que els afectin, incloses les dades corresponents a la seva identitat i la comunitat o ciutat autònoma a la qual estiguin assignats.»

Quatre. S'addiciona un nou article 35 quinquies amb la redacció següent:

«Article 35 quinquies. Criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària davant la situació de contingència migratòria extraordinària per a la infància i l'adolescència migrant no acompanyada.

1. Si no hi ha l'acord unànim de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència a què es refereix l'article 35 bis.1, els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària s'han d'adoptar en el si de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència en exercici de les funcions de coordinació de l'Administració General de l'Estat, en els termes de l'article 151.2.a) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic.

Els òrgans competents de les comunitats o ciutats autònomes han de dur a terme les actuacions necessàries per garantir l'atenció a les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que s'hagin d'ubicar en el seu territori en els terminis que preveuen els criteris d'aplicació aprovats en el si de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència d'acord amb la resolució a què es refereix l'article 35 quater.4.

2. Aquest acord ha de recollir els criteris objectius per determinar la reassignació territorial de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, així com l'assignació de la tutela i custòdia per part dels serveis de protecció de les comunitats o ciutats autònomes en les quals hagin estat redistribuïdes.

3. Els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària, una vegada aprovats, han de ser comunicats per la Secretaria de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència a totes les comunitats i ciutats autònomes afectades per conducta de les persones titulars de les conselleries competents en matèria de joventut i infància, les quals han de donar trasllat, al seu torn, als serveis de la seva titularitat, així com a altres administracions del seu territori que puguin resultar afectades i al Ministeri Fiscal.

4. Quant al règim de tutela, guarda i acolliment de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, cal atènyer-se al que disposa la legislació civil. Les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que es desplacin, sense autorització, fora del territori de la comunitat o ciutat autònoma titular de la seva guarda o tutela poden ser conduïdes novament pels serveis competents, una vegada localitzades, al seu territori i, en qualsevol cas, han de ser posades a disposició de l'autoritat corresponent.

5. Les actuacions que han de dur a terme els òrgans competents de les comunitats o ciutats autònomes en execució del Pla de resposta solidària i dels seus criteris d'aplicació poden ser exercides en l'àmbit de la Comunitat Autònoma del País Basc per les diputacions forals dels territoris històrics d'acord amb la distribució de competències que es derivi de la seva pròpia normativa aplicable. A aquests efectes, poden participar en la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència en els termes que estableixi la legislació autonòmica.»

Cinc. S'addiciona un nou paràgraf f) a l'article 52 amb la redacció següent:

«f) L'absència de comunicació a l'autoritat pública per part de les entitats l'objecte de les quals es refereixi totalment o parcial a l'atenció de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, així com de les persones que actuïn en la seva representació o enquadrades en la seva activitat de manera habitual, de la localització de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades a fi que es pugui procedir en conseqüència.»

Sis. S'addiciona una nova disposició addicional onzena amb la redacció següent:

«Disposició addicional onzena. *Capacitat ordinària dels sistemes per a la protecció i tutela adequades de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades.*

1. Si no hi ha l'acord unànim de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència a què es refereix l'article 35 bis, la capacitat ordinària del sistema de protecció i tutela de menors s'ha d'obtenir de dividir la població total de cada comunitat autònoma el 31 de desembre de l'any anterior pel quocient resultant de dividir la població total d'Espanya a 31 de desembre de l'any anterior entre el nombre màxim de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades ateses pel conjunt del sistema de protecció espanyol, segons les dades que enviïn les comunitats autònomes abans del 31 de març de 2025, i amb la inscripció prèvia en el registre de menors i certificació del Ministeri de Joventut i Infància.

2. Mitjançant un reial decret, amb la informació prèvia a la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència, s'ha d'aprovar anualment quina és la capacitat ordinària del sistema de protecció i tutela de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades, en els termes que recull aquesta disposició addicional.

3. A aquest efecte les ciutats i comunitats autònomes han de remetre a la persona titular de la Presidència de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència abans del 15 de gener de cada any la certificació del titular de la conselleria competent del nombre màxim de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades ateses pel sistema de protecció de la ciutat o comunitat autònoma l'any anterior, en què es reculli la identitat dels menors i la data considerada, i en què les comunitats o ciutats autònomes d'origen excloguin als efectes d'aquesta certificació el còmput dels menors que hagin estat efectivament traslladats a una altra comunitat o ciutat autònoma, dins de l'any considerat, per causa de la declaració d'una situació de contingència migratòria extraordinària en la comunitat o ciutat autònoma d'origen.

4. Mitjançant el Reial decret llei 2/2025, de 18 de març, pel qual s'aproven mesures urgents per a la garantia de l'interès superior de la infància i l'adolescència davant situacions de contingències migratòries extraordinàries, es crea un fons adscrit al ministeri amb competència en matèria d'infància per compensar íntegrament les comunitats i ciutats autònomes pels costos ocasionats per la sobreocupació per menors estrangers no acompanyats traslladats des d'una altra comunitat o ciutat autònoma, i s'entén que excedeix l'ocupació la capacitat ordinària del seu sistema de protecció i tutela de menors estrangers no acompanyats en els termes de l'apartat 1, i sempre que acrediti un nombre de places d'acollida per damunt de la mitjana del total de les places existents en el conjunt de l'Estat per cada 100.000 habitants, mentre perduri aquesta situació.

Per dotar aquest fons l'any 2025 es concedeix un crèdit extraordinari en el pressupost de la secció 31 "Ministeri de Joventut i Infància", servei 04 "Direcció General de Drets de la Infància i l'Adolescència", programa 231G "Atenció a la infància i a les famílies", concepte 452 "Fons per a l'atenció a nens, nenes i adolescents migrants no acompanyats per cobrir els costos ocasionats per la sobreocupació i/o trasllat de menors", per un import de 100.000.000 d'euros.

El crèdit extraordinari que concedeix el paràgraf anterior d'aquest apartat s'ha de finançar de conformitat amb l'article 59 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

5. La capacitat ordinària dels sistemes de protecció i tutela de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que estableix aquesta disposició addicional només es pot prorrogar un any, mitjançant un reial decret i amb l'informe previ de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència. Posteriorment, es requereix l'acord unànim de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència o, si no n'hi ha, l'acord per majoria absoluta del Congrés dels Diputats, amb la remesa prèvia de la proposta elaborada pel Govern.

A partir de transcorregut el primer any de pròrroga, sense acord unànim de la Conferència Sectorial sobre la capacitat ordinària dels sistemes de protecció i tutela de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades actualitzada anualment, les resolucions derivades de l'aplicació d'aquesta Llei que pugui establir l'Administració General de l'Estat sobre la reubicació de les persones menors d'edat estrangeres no acompanyades no són de compliment obligatori per a les comunitats i ciutats autònomes.»

Set. S'addiciona una nova disposició addicional dotzena amb la redacció següent:

«Disposició addicional dotzena. *Abast de les decisions de l'Administració General de l'Estat sobre la capacitat dels sistemes de protecció i tutela de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades.*

Sense perjudici del que estableix la disposició addicional onzena per a l'any 2025 i la seva pròrroga, l'Administració General de l'Estat no pot acordar sense l'acord unànim de la Conferència Sectorial d'Infància i Adolescència la reubicació obligatòria de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades procedents

d'una altra comunitat o ciutat autònoma en el seu territori, ni atribuir-se de manera obligatòria l'atenció o tutela d'aquestes a les comunitats i ciutats autònomes que acreditin l'ocupació efectiva d'un nombre de places d'acollida de persones menors d'edat, siguin estrangeres o no, per damunt de la mitjana del total de les places existents en el conjunt de l'Estat per cada 100.000 habitants.»

Disposició addicional primera. *Termini d'aprovació dels criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària davant la situació de contingència migratòria extraordinària per a la infància i l'adolescència migrant no acompanyada.*

Els criteris d'aplicació del Pla de resposta solidària davant la situació de contingència migratòria extraordinària per a la infància i l'adolescència migrant no acompanyada s'han d'aprovar en el termini màxim de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, sense perjudici de les seves actualitzacions o revisions posteriors quan la situació ho requereixi pel mateix procediment utilitzat per a la seva aprovació.

Disposició addicional segona. *Aplicació inicial del mecanisme de derivació.*

Les reubicacions de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades que siguin necessàries com a conseqüència de l'aplicació del que preveu aquest Reial decret llei a la data de la seva entrada en vigor s'han de portar a terme dins del termini màxim d'un any a comptar de la data esmentada.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de l'article 149.1, apartats 1a i 2a, de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals, i en les matèries d'immigració i estrangeria, respectivament.

Disposició final segona. *Habilitació normativa.*

Mitjançant un reial decret s'han d'establir les actuacions que han de dur a terme les comunitats i ciutats autònomes d'origen i destinació per donar compliment a les previsions del Pla per determinar la ubicació de persones menors d'edat estrangeres no acompanyades en els terminis establerts, de manera que es protocol·litzin les actuacions esmentades per mitjà d'un reial decret en tot el que calgui per a la seva realització amb les garanties necessàries, de manera coordinada i àgil.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 18 de març de 2025.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN